

کاربرد مدل تحلیل مسیر در تبیین شاخص های مؤثر بر موفقیت

ورزشی تیم های ایران در رویدادهای بین المللی

غلامرضا شعبانی بهار^۱، نصراله عرفانی^۲، محمود گودرزی^۳، علی منصف^{۴*}

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۰۶/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۷/۲۷)

چکیده

هدف از این پژوهش تبیین شاخص های مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم های ایران در رویدادهای بین المللی بود. جامعه آماری این پژوهش مدیران اجرایی، ورزشکاران، مربیان و پیشکسوتان فدراسیون های ورزش های انفرادی می باشد که از بین آن ها چهار فدراسیون (کشتی، وزنه برداری، دو و میدانی و تکواندو) به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شد و همچنین مدیران کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش و جوانان بود که ۱۵۳ نفر در نهایت به پرسش نامه های تحقیق پاسخ دادند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه استاندارد بررسی جو ورزش نخبگان (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۱۱) شامل ۹۵ سؤال می باشد. روایی محتوایی آن توسط متخصصین این حیطه مورد ارزیابی قرار گرفت و پایایی پرسش نامه نیز از طریق مطالعه مقدماتی با ۳۰ نفر و آزمون آلفای کرونباخ (۰/۹۳) به دست آمد. با استفاده از مدل تحلیل مسیر عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از بررسی نشان داد که دو عامل بیرونی حمایت مالی و محیط قهرمانی با ضرایب استاندارد به ترتیب ۰/۴۵۷ و ۰/۴۸ از طریق ساختار و سیاست گذاری اثر غیر مستقیم بر موفقیت ورزشی دارند. همچنین متغیر سیستم مربیگری با ضریب استاندارد ۰/۳۴۸ بیشترین اثر و متغیر حمایت شغلی - ورزشی با ضریب استاندارد ۰/۱۳۴ کمترین اثر را بر موفقیت ورزشی دارند. در نهایت مدیران و سیاست گذاران ورزشی می توانند با شناخت عوامل موفقیت، سرمایه گذاری و تمرکز مناسبی بر این عوامل داشته باشند.

واژگان کلیدی

موفقیت ورزشی - محیط قهرمانی، جو ورزش نخبگان، تحلیل مسیر، مربیان.

۱. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه بوعلی سینای همدان

۲. استادیار روانشناسی، دانشگاه پیام نور

۳. استاد گروه مدیریت ورزشی دانشگاه تهران

۴. استادیار روانشناسی، دانشگاه بوعلی سینای همدان (نویسنده مسئول)

مقدمه

با افزایش چشمگیر نقش ورزش در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی کشورها، پیشرفت در زمینه ورزش به یکی از اولویت های راهبردی برنامه ریزان در کشورهای مختلف دنیا تبدیل شده است (سجادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۴۶-۲۳۱). شرکت در مسابقات بین المللی برای ورزشکاران و مربیان با اهمیت بوده و انگیزه قوی در بین آن ها برای شرکت در این مسابقات به وجود می آورد (آرمند، ۱۳۷۴: ۸۱-۷۷). کسب عنوان در رویدادهای ورزشی بزرگ و بین المللی که در کانون توجه بسیاری از کشورها قرار دارد می تواند شرایط اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی یک جامعه را تحت تأثیر قرار دهد، از این رو بسیاری از کشورها در تلاشند با برنامه ریزی، ورزشکارانی را آماده و روانه مسابقات کنند که موفقیت آن ها را در رویدادهای بزرگ تضمین کنند (سجادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۴۶-۲۳۱). یکی از ابعاد ورزش که می تواند انگیزه های مناسبی برای ورزش کردن در افراد جامعه به ویژه جوانان ایجاد کند، ورزش قهرمانی است. پیروزی های بین المللی و به ویژه موفقیت در رقابت های المپیک در عرصه ورزش، به طور فزاینده ای موجب رشد و توسعه در بسیاری از کشورها شده است. این برتری و موفقیت ورزشکاران نخبه در عرصه بین المللی هویت و شخصیت ویژه ای به آن کشور می دهد. بر همین اساس دولت ها تمایل بیشتری دارند با سرمایه گذاری مالی زیاد، موفقیت ورزشکاران نخبه خود را در عرصه بین المللی فراهم کنند که این مسئله به بسط و توسعه سازمان ها و سیستم های مرتبط با پرورش و توسعه ورزشکاران نخبه در بعد ورزش قهرمانی منجر شده است (دی بوسچر، ۲۰۰۹: ۲۱۵-۱۸۵).

آنچه که در سیستم ورزش مشخص است علاقه شدید به موفقیت و تمایل محققان و سیاست گذاران برای بررسی و تشریح این موفقیت ها خصوصاً در رویدادهایی مانند رقابت

های المپیک و جهانی است. با توجه به این نکته مطالعات فراوانی از پایان قرن بیستم در مورد سیاست های کشورهای مختلف در رابطه با ورزش به انجام رسیده است. با توجه به این که تشریح موفقیت ورزشی و یافتن دلایل موفقیت خود پیش نیاز و زمینه ساز موفقیت های آتی است. اهمیت نگاه به این مسأله کاملاً ملموس است (سجادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۴۶-۲۳۱). از آنجایی که همه تلاش های وزارت ورزش و فدراسیون های ورزشی در هر کشور متمرکز بر تیم های ملی می باشد لذا تیم ملی هر رشته ورزشی را می توان جلوه گاه تلاش ها و کوشش های ورزشی انجام شده در آن کشور دانست. در سال های اخیر موفقیت ها و ناکامی های ملی پوشان ورزش کشور در مسابقات بین المللی حساسیت های زیادی را در بین مردم و مسئولان به وجود آورده است. به طوریکه به نظر می رسد انتظارات مردم و مسئولان ورزشی و غیر ورزشی فزونی یافته و همه خواستار موفقیت های بیشتر و ارزشمندی در میادین بین المللی نظیر مسابقات جهانی و المپیک می باشند. امروزه تلاش برای کسب مدال های بیشتر مستلزم کسب دانش بیشتر در مورد عواملی است که منجر به موفقیت ورزشی می شوند. در این زمینه تلاش های بسیاری صورت گرفته تا مشخص کنند چرا بعضی کشورها در صحنه رقابت های بین المللی موفق تر از دیگر کشورها هستند. اما به دلیل تفاوت های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، توسعه یک الگوی جامع که در آن همه عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی در سطح بین المللی لحاظ شده باشد امکان پذیر نیست. بر اساس تحقیقات، عوامل زیادی می تواند بر موفقیت ورزش قهرمانی تأثیر گذار باشد که از شاخص ترین آن ها می توان به عوامل اقتصادی، گروهی، شرایط آب و هوایی، منابع انسانی، رقابت های ملی و بین المللی، سیستم استعدادیابی، تسهیلات و امکانات ورزشی، تحقیقات علمی و پیشرفت های پزشکی اشاره

افزایش درآمدزایی از تلویزیون، اینترنت و شرکت‌های رسانه‌ای) باعث تأثیرات مهمی بر مخاطبان و گرایش به سمت تماشای مسابقات ورزشی گردید، به طوری که نزدیک ۲ میلیارد نفر در سراسر جهان به تماشای فینال مسابقات جام جهانی فوتبال ۱۹۹۸ پرداختند (شیبلی، ۲۰۰۸: ۲۱-۱). علاوه بر این، اشاعه و محبوبیت ورزش قهرمانی موجب افزایش رقابت برای تعیین ورزشکاران شایسته مرد و زن، در رشته‌های ورزشی و از طرف دیگر رقابت بین کشورها در عرصه جهانی ورزش برای کسب جایگاه برجسته شده است (اوکلی، ۲۰۰۷: ۱۰۵-۸۳). از طرفی کسب مدال و عناوین قهرمانی در مجامع بین‌المللی موجب افتخار، مباحثات و سربلندی ملت‌هاست. در مسابقات رسمی نظیر رقابت‌های جهانی و المپیک در جدول رده بندی جایگاه هر کشور زمانی ارتقاء می‌یابد که ورزشکاران تیم ملی آن کشور در رشته‌های مختلف ورزشی مدال‌های متعدد و کثیری نصیب کاروان ورزشی نمایند.

حمایت‌های اقتصادی و پوشش رسانه‌ای حول محور ورزش قهرمانی عواملی هستند که موجب تأکید زیاد بر کسب موفقیت در رشته‌های ورزشی شده است. رویه‌های اخیر در ورزش نخبه از افزایش حمایت دولت‌ها از ورزشکاران نخبه برای کسب مدال و ثبت رکوردهای جدید حکایت دارد. از طرف دیگر، (ون بوتنبرگ، ۲۰۰۹: ۱۲۹-۱۱۱) پیشنهاد کرد که روند رو به رشد حمایت‌های مالی و ارائه پاداش در قبال عمل کرد ورزشکاران در رقابت‌های مهم ورزشی به مثابه یک شاخص مهم در انتقال ورزش از شکل آماتور به حرفه‌ای است. بررسی سیستم‌های حرفه‌ای ورزش، به ویژه در دهه گذشته نشان دهنده آن است که مزایای برنامه‌های موفق ورزش قهرمانی شامل منافع اقتصادی و سیاسی برای کشورها از طریق فراهم کردن فرصت‌های شغلی تمام وقت مرتبط با ورزش، فروش کالا و خدمات ورزشی، مشارکت در رشد تولید

کرد. در کشور ایران علی‌رغم سرمایه‌گذاری‌هایی که دولت در ورزش داشته، به دلیل نامشخص بودن وضعیت ورزش قهرمانی از این نظر که کدام نهاد یا سازمان (کمیته ملی المپیک یا وزارت ورزش) متولی ورزش قهرمانی هستند، عملاً حرکت‌های موازی صورت می‌گیرد و استفاده بهینه از منابع سرمایه‌ای کشور به عمل نیامده است. هر چند در طرح جامع ورزش کشور و در بخش ورزش قهرمانی تلاش‌هایی صورت گرفته و به مواردی از قبیل استعدادیابی، مربیگری و فرصت‌های رقابتی اشاره شده است، با وجود این باید اذعان کرد که متأسفانه اولویت بندی دقیقی در ورزش قهرمانی کشور وجود ندارد. و به همین دلیل سالانه بخش قابل توجهی از منابع مادی و معنوی به هدر می‌رود (قره‌خانلو، ۱۳۸۷: ۶۳-۵۷).

رویداد بزرگی نظیر بازی‌های المپیک مهم‌ترین رویداد بین‌المللی برای ورزش ایران و همه کشورهای حاضر در پهناورترین قاره جهان محسوب می‌شود. بدون شک این رویداد به مثابه ویتترین و آینه تمام‌نمای عمل کرد ورزشی تک‌تک کشورهای طی گذشت ۴ سال از آخرین حضورشان در این رویداد تاریخی است که می‌توانند با اتکاء به نتایج حاصله موفقیت خود را در مقایسه با سایر کشورها مورد سنجش و ارزیابی قرار دهند (قاسمی، ۱۳۸۴: ۴۶-۲۸). پس از افزایش رقابت‌های بین‌المللی در اواخر قرن نوزدهم، سیستم‌های ورزشی در کشورهای مختلف جهان به سمت حرفه‌ای شدن گرایش پیدا کردند (ون بوتنبرگ، ۲۰۰۹: ۱۲۹-۱۱۱). از طرفی، جهانی شدن ورزش و ایجاد استانداردهای بین‌المللی در این صنعت، باعث رشد اقتصادی ورزش و تلاش گسترده برخی کشورها برای تمرکز و توسعه هویت ملی از طریق ورزش گردید (مورتون، ۲۰۰۲: ۱۵۵-۱۴۷). از طرف دیگر، رشد اقتصادی ورزش باعث توسعه سریع این حوزه و تأکید بر ورزش قهرمانی و موفقیت حرفه‌ای آن شد (روسلت، ۲۰۰۸:). مثلاً، روند رو به رشد بازاریابی رسانه‌های ورزشی در جهان (شامل

از عوامل تعیین کننده بهره وری (عوامل سطح میانی) متمرکز شده است که می تواند توسط سیاست های ورزش شکل گیرد.

این عوامل تعیین کننده بهره وری در مطالعه دی بوسچر و همکاران موسوم به (spliss) در نه عامل که ممکن است موفقیت ورزشی قهرمانی را تحت تأثیر قرار دهد دسته بندی شده اند. این مدل آزمایش شده در کشورها، به عنوان یک پایه و چارچوب تحلیلی (باتوجه به فرهنگ و سیاست های داخلی کشورمان) برای اهداف این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت. تحقیقات و مطالعات متعددی در زمینه بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت های ورزشکاران در رشته های مختلف ورزش قهرمانی صورت گرفته است که این پژوهش ها می تواند به شناسایی مهمترین عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم های شرکت کننده در رقابت های بین المللی کمک شایانی کند. (سجادی، ۱۳۸۶: ۷۴-۵۳) طی پژوهشی به بررسی علل ناکامی تیم های ملی فوتبال جوانان جمهوری اسلامی ایران در مسابقات قهرمانی جوانان آسیا طی ۲۰ سال (۱۹۷۸-۱۹۹۸) پرداخته است. نتایج نشان داد که برگزاری اردوهای ناکافی و به روش سنتی، تدارکات در حد متوسط، عدم امنیت شغلی در نزد مربیان، عدم بهره گیری از مشاوران علمی و کادر پزشکی لازم در کنار تیم، وجود اشکال در برنامه ریزی سازماندهی تدارکات فدراسیون فوتبال وجود مشکلات فنی از مهم ترین عوامل ناکامی شناخته شدند (قاسمی، ۱۳۸۴: ۴۶-۲۸). همچنین (سجادی، ۱۳۸۲) در پژوهشی مهم ترین علل ناکامی اردوهای تدارکاتی تیم ملی شمشیر بازی جهت حضور در بازی های آسیایی ۲۰۰۲ را برگزاری نامنظم اردو در طی سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱، اعزام های بدون هدف، دخالت های مکرر فدراسیون در کار مربیان خارجی و تغییر دائم برنامه های مصوب دانست که منجر به عدم اعزام تیم ملی شمشیر بازی به بازی های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد (سجادی، ۱۳۸۲:

ناخالص داخلی (GDP) و افزایش گردش گری ورزشی به دنبال میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی برای کشورها بوده است (اوکلی، ۲۰۰۷: ۱۰۵-۸۳). بنابراین، امروزه رویکردهای منطقی و متمرکز در توسعه ورزش قهرمانی یا نخبه در بسیاری از کشورهای غربی در حال شکل گیری یا انجام گرفته است. علاوه بر این، شاخص های سیستم های موفق توسعه ورزش نخبه و نقش های سازمان های ورزشی در رابطه با این سطح از ورزش شناسایی و دسته بندی شده است (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۰۷: ۱۱۹-۱۰۴).

بدیهی است که تکرار هر موفقیتی تنها در سایه سرمایه گذاری، برنامه ریزی های کلان و فراهم کردن زمینه های مناسب به منظور رشد و تعالی ورزش قهرمانی امکان پذیر است. برای تدوین برنامه و موفقیت باید عوامل مؤثر بر موفقیت شناسایی و میزان تأثیر گذاری هر کدام نیز مشخص شود. جهت موفقیت در رویدادهای بین المللی عوامل متعددی دخیل هستند که طبقه بندی آن ها کاری سخت و پیچیده است. عوامل محیطی اثر گذار در موفقیت رویدادهای بین المللی را می توان در ۳ حیطه طبقه بندی کرد: ۱- متغیرهای سطح کلان ۲- متغیرهای سطح متوسط ۳- متغیرهای سطح خرد. در طول چند سال گذشته مجموعه ادبیاتی از سیاست های مرتبط با پرورش و توسعه ورزشکاران نخبه، در ملل مختلف پدید آمده است (برگسگارد، ۲۰۰۷: ۱۵۱-۱۳۹). اگر چه همه این مطالعات به طور قابل توجهی به درک ما از سیاست های ورزش نخبه می افزایند ولی ملاحظات روش شناختی، اغلب مانعی برای بررسی تعامل بین سیاست ها، موفقیت ورزش قهرمانی و فرایندهایی که پشت سیاست هاست، می باشد. ادبیات رقابت ها به این اشاره دارد که به جای تلاش برای توضیح رقابت ها در سطح ملی، ما باید ابتدا عوامل تعیین کننده یا مؤثر بر بهره وری را درک کنیم (پورتر ۱۹۹۰-۸۷). این تحقیق به طور ویژه بر آن دسته

گرفته شده در این پرسشنامه (حمایت مالی، ساختار و سیاستگذاری ورزش، مشارکت ورزشی، سیستم استعدادیابی، حمایت شغلی-ورزشی، اماکن و تسهیلات تمرینی، سیستم مربیگری، رقابت های ملی و بین المللی و تحقیقات علمی) حمایت مالی، حمایت شغلی-ورزشی، اماکن و تسهیلات تمرینی و سیستم مربیگری از عوامل اصلی در توسعه ورزشکاران نخبه است (دی بوسچر، ۲۰۰۹). سوتریادو و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی روی ۳۵ سازمان مرتبط با ورزش در استرالیا در مورد چگونگی پرورش ورزشکاران نخبه، عنوان کردند که اهمیت نقش اقتصادی، عوامل فرهنگی (در سطح کلان) و روش های علمی می تواند در تربیت ورزشکاران نخبه مؤثر باشد. همچنین طی مطالعه ای در چهار سال قبل و بعد از المپیک سیدنی به این نتیجه رسیدند که کشف افراد علاقه مند و با استعداد، تدوین راهبردهای بلند مدت برای دستیابی به موفقیت، جذب کمک های مالی و کسب منزلت اجتماعی، از راه های جذب افراد به ورزش و در نهایت تربیت ورزشکاران نخبه است (سوتریادو، ۲۰۰۹: ۱۴۸-۱۳۷). دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) طی پژوهشی حمایت مالی، افزایش میزان شرکت ورزشکاران در رقابت های ملی و بین المللی، رشد پژوهش های علمی در رشته های ورزشی و حمایت و تضمین شغلی قهرمانان را از مهم ترین عوامل موفقیت ورزش های بین المللی دانستند (دی بوسچر، ۲۰۱۱: ۲۱۵-۱۸۵). کالیویی (۲۰۰۹) در تحقیقی تحت عنوان توسعه ورزش استرالیا، استعدادیابی، تسهیلات کافی، مربیان مجرب و ساختار رقابت های ملی و فرصت شرکت در رقابت های بین المللی را عوامل اصلی موفقیت ذکر کرده است (کالیویی، ۲۰۰۹: ۲۲۳-۲۱۷). گرین و همکاران (۲۰۰۸) در مطالعه ای تحت عنوان "سیاست و مسیرهای وابسته به سیاست در توسعه ورزش نخبگی استرالیا و فنلاند" گزارش کردند که تدوین برنامه های ویژه برای افزایش مشارکت ورزشی گروه های هدف (دانش

۶۵-۴۴). اکبری آرمنند (۱۳۷۴) کمبود امکانات و تأسیسات رشته تنیس و بودجه و همچنین کافی نبودن منابع انسانی متخصص را از مهم ترین علل رکود و عدم پیشرفت ورزش تنیس در کشور دانست (اکبری آرمنند، ۱۳۷۴: ۸۱-۷۷). سجادی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیقی دیگر استعدادیابی و آموزش و پرورش ورزشکاران در رشته جودو برنامه ریزی و راه کارهای مدیریتی و تجهیزات مناسب را از مهم ترین عوامل در پیشرفت این رشته ورزشی دانسته اند (سجادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۴۶-۲۳۱). سیدعامری و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی دو عامل رسانه های گروهی (که از مؤلفه های محیط قهرمانی است) و همچنین ساختار سازمان های ورزشی را از عوامل مؤثر بر گرایش مردم به ورزش قهرمانی دانستند (سیدعامری و همکاران، ۱۳۹۳: ۷۲-۶۱). بیکر (۲۰۰۷) هفت عامل اساسی و عمده را در موفقیت یک تیم یا سازمان ورزشی، حیاتی می داند که عبارتند از: رهبری، انگیزش افراد گروه، امکانات مالی، اهداف، خلاقیت، ساختار و مهارت (بیکر، ۲۰۰۷: ۵۱۷-۵۱۵). او کلی و گرین (۲۰۰۷) عنوان کردند که موفقیت های ورزشی در عرصه جهانی و بین المللی علاوه بر رونق اقتصادی، می تواند موجب سربلندی هر کشور شود. به همین منظور تلاش های زیادی برای دستیابی به راه کارها و پرورش استعداد های نخبه صورت می گیرد تا یک کشور بتواند در رقابت های المپیک موفق شود (او کلی، ۲۰۰۷: ۱۰۵-۸۳). نتایج تحقیقات هایدی و همکاران (۲۰۰۹) نشان داد که زمان بندی صحیح اردوهای کریکت و برگزاری آن در اقامتگاه هایی با آب و هوای مساعد و شرایط مناسب استفاده از کمیته های پژوهش هایی در این زمینه و تخصیص بودجه بیشتر به این رشته از مهم ترین عوامل تأثیر گذار بر موفقیت کریکت هستند (هایدی، ۲۰۰۹: ۱۳۶-۱۱۳). دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) در بررسی سیاست ها و برنامه های آموزش و پرورش ورزشکاران نخبه در شش کشور، به این نتیجه رسیدند که از میان ۹ عامل در نظر

آموزان، زنان و استرالیایی های بومی) از جمله سیاست های اثر بخش در زمینه توسعه و موفقیت ورزش نجبگی این کشور بوده است (گرین، ۲۰۰۸: ۲۵۱-۲۲۵).

یانگ (۱۹۹۰) اعتماد به تحقیقات علمی و اطلاعات دقیق و به روز، وحدت و همکاری بین ورزشکاران و مسئولین و وجود کارشناسان تغذیه و روانشناس در کنار تیم را از مهم ترین عوامل موفقیت تیم ژیمناستیک چین در بیست و پنجمین دوره این بازی ها دانستند (یانگ، ۱۹۹۰: ۶-۱).

همچنین نتایج پژوهش های دیگر که به تشریح موفقیت ورزشی در سطوح بین المللی پرداختند نشان داد که مهمترین عوامل در موفقیت بین المللی ورزشکاران کشف افراد مستعد (دی بوسچر، ۲۰۱۰) و سوتریادو و شیلپوری (۲۰۰۹)، داشتن برنامه صحیح توسط مدیران ارشد فدراسیون ها (سوتریادو و همکاران، ۲۰۰۹) و تخصیص بودجه و حمایت مالی (گیبونز، ۲۰۰۳) و (دی بوسچر، ۲۰۰۹) می باشد. همچنین، قاسمی (۱۳۸۴) در پژوهش خود در زمینه توسعه ورزش قهرمانی ژیمناستیک به این نتیجه رسید که تجهیز کامل سالن ها به امکانات تخصصی، حمایت سازمان تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک، استفاده از روانشناس، افزایش بودجه فدراسیون، راه اندازی کمیته تحقیقات، ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان و استعدادیابی به روش علمی مهم ترین عوامل در پیشرفت بعد ورزش قهرمانی ورزش ژیمناستیک کشور است (قاسمی، ۱۳۸۴: ۴۶-۲۸).

همچنین محمدتقی پور طهرانی (۱۳۸۶) در پژوهشی دیگر، در زمینه توسعه ورزش قهرمانی تکواندو زنان کشور به این نتیجه رسید که آمادگی روانی تکواندو کاران عضو تیم ملی زنان کشور برای حضور در اردوها و رقابت ها، استفاده از مربی بدنساز برای ورزشکاران تیم ملی، حضور بیشتر در رقابت های برون مرزی، استفاده از مربی خارجی و ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان، از جمله مهمترین عوامل توسعه این رشته

ورزشی محسوب می شود (محمدتقی پور طهرانی، ۱۳۸۶: ۶۳-۴۲). با توجه به این که متخصصان و نخبگان هر رشته معتبرترین و قابل اعتمادترین گروهی هستند که می توان از آن ها برای ترسیم سیاست ها و راهبردهای مربوط به همان رشته کمک گرفت (غفوری و همکاران، ۱۳۸۲: ۶۳-۵۷). لذا ورزشکاران، مربیان و مدیران اجرایی در سطح قهرمانی به عنوان هسته اصلی ورزش قهرمانی نقش اساسی در روند پیشرفت و توسعه سیاست های اثر بخش در بعد ورزش قهرمانی دارند (دی بوسچر، ۲۰۱۱: ۶۰۰-۵۶۷). بنابراین هر اندازه با استفاده و بهره گیری مطلوب از تجربیات، نظریات و پیشنهادات این افراد و مطالعه به صورت علمی و دقیق حرکت شود، مسلماً حاصل مناسب تری به دست خواهد آمد. شناخت نقش عوامل مؤثر در قالب ده عامل اصلی از جمله حمایت مالی، ساختار و سیاستگذاری ورزش، مشارکت ورزشی، سیستم استعدادیابی، حمایت شغلی- ورزشی، اماکن و تسهیلات تمرینی، سیستم مربیگری، رقابت های ملی و بین المللی، تحقیقات علمی و محیط قهرمانی سبب می شود که برنامه ریزان و سیاست گذاران ورزشی، نظیر وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، فدراسیون های ورزشی که سازمان های ذینفع این تحقیق را هم تشکیل می دهند، با آگاهی از آن ها و اتخاذ تدابیر و برنامه ریزی های اصولی و دست یابی به اهداف ورزش کشور، در توسعه هر چه بیشتر بعد قهرمانی گام بردارند. گفتنی است که هر چند در طرح جامع ورزش کشور و در بخش ورزش قهرمانی تلاش هایی صورت گرفته و به مواردی از قبیل استعدادیابی، مربیگری و فرصت های رقابتی اشاره شده است، با وجود این باید اذعان کرد که در این زمینه تحقیق جامعی تا کنون به انجام نرسیده است. بنابراین، علاوه بر نو بودن، اهمیت دیگر این تحقیق در این است که برای مدیران و برنامه ریزان این امکان فراهم می شود تا برای توسعه ورزش و کسب کرسی های بین المللی

نامه در قالب مقیاس لیکرت تدوین و به هریک از شاخص‌ها ارزش عددی ۱ تا ۵ (خیلی کم = ۱ تا خیلی زیاد = ۵) اختصاص داده شده است. برای اندازه‌گیری موفقیت ورزشی از روش موفقیت مطلق استفاده گردید. به موجب این روش مدال‌های کسب شده توسط تیم‌ها، تبدیل به امتیاز شده است (طلا = ۳، نقره = ۲، برنز = ۱) و مجموع امتیازات به دست آمده، به عنوان امتیاز کل (موفقیت ورزشی) بیان می‌شود (دی بوسچر، ۲۰۱۱: ۶۰۰-۵۶۷).

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از بسته نرم‌افزاری SPSS 19 به منظور انجام آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون و همچنین نرم‌افزار Lisrel جهت انجام مدل‌سازی معادله ساختاری (SEM) استفاده شد.

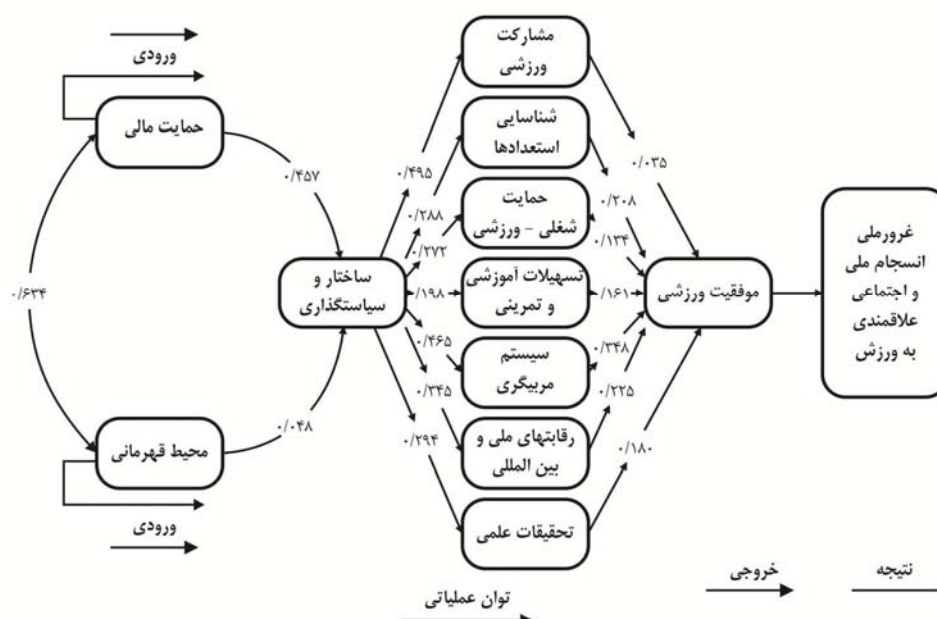
یافته‌ها

یافته‌های توصیفی مربوط به نمونه آماری نشان داد که میانگین و انحراف استاندارد سن آزمودنی‌ها $36/33 \pm 11/87$ می‌باشد. این موضوع نشان می‌دهد که اغلب آزمودنی‌های تحقیق جوان بودند. از لحاظ تحصیلات ۸/۵ درصد دیپلم و ۸۷/۶ درصد لیسانس و فوق لیسانس و ۳/۹ درصد دارای مدرک دکتری بودند. بنابراین بیشتر آزمودنی‌ها دارای تحصیلات دانشگاهی بودند. همچنین ۲۴/۲ درصد افراد گروه نمونه مربی، ۱۹/۰ درصد مدیر ۵۶/۸ درصد ورزشکار بودند. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین شاخص‌های اثرگذار و موفقیت ورزشی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. به منظور تحلیل اطلاعات، ابتدا مدل رگرسیون چندگانه با استفاده از روش گام به گام اجرا شد و به دنبال آن با استفاده از تحلیل مسیر آثار مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای برونزا بر متغیرهای درونزا بررسی گردید. شکل ۱ و جداول ۳-۱ نتایج مربوط به مدل‌سازی معادله ساختاری را نشان می‌دهد.

با توجه به امکانات و منابع بالقوه کشور و مقایسه با کشورهای دیگر سیاست‌های مناسب اتخاذ کرده، به گونه‌ای که هدف‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت خود را بر اساس عوامل اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تعیین کنند.

روش‌شناسی تحقیق

روش پژوهش توصیفی و از نوع مطالعات همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را مدیران اجرایی، ورزشکاران، مربیان و پیشکسوتان فدراسیون‌های ورزش‌های انفرادی و همچنین وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک تشکیل داد که از بین آن‌ها چهار فدراسیون (کشتی، تکواندو، دو و میدانی و وزنه برداری) به صورت تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد. حجم نمونه آماری جمعاً ۱۵۳ نفر را شامل گردید. با توجه به استفاده از روش آماری مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM)، بنا به نظر جیمز استیونس که برای هر متغیر ۱۵ نمونه را پیشنهاد کرده است و متغیرهای تحقیق ۱۰ متغیر بود، به همین منظور ۲۵۰ پرسش‌نامه در بین جامعه آماری توزیع گردید که ۱۷۲ پرسش‌نامه برگشت داده شد و با حذف پرسش‌نامه‌های مخدوش و غیر قابل استفاده در مجموع داده‌های ۱۵۳ پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گرفت. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه بررسی جو ورزش‌نخبگان (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۱۱) می‌باشد. به منظور اندازه‌گیری روایی صوری و محتوایی، پرسشنامه مذکور پس از ترجمه و اعمال تغییراتی مختصر در اختیار اساتید مدیریت ورزشی قرار گرفت و از نظریات و پیشنهادات آن‌ها به منظور تدوین پرسشنامه نهایی استفاده شد. به منظور تعیین پایایی، پرسشنامه طراحی شده بین ۳۰ نفر از نمونه تحقیق توزیع شد. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت (Cronbach's Alpha=0/93). این پرسش

شکل ۱. مدل تحلیل مسیر شاخص های اثرگذار بر موفقیت ورزشی

همان گونه که در شکل ۱ مشخص است، بین دو متغیر برونزا حمایت مالی و محیط قهرمانی همبستگی معنی داری مشاهده می شود ($r=0.634$) و نیز با ضرایب اثر به ترتیب 0.457 و 0.448 بر ساختار و سیاست گذاری به طور غیرمستقیم بر موفقیت ورزشی اثر گذار می-باشد. علاوه بر این متغیر سیستم مربیگری با ضریب اثر 0.348 بیشترین تأثیر و متغیر حمایت شغلی-ورزشی با ضریب اثر 0.134 کمترین تأثیر را به طور مستقیم بر موفقیت ورزشی دارند.

جدول ۱. مقادیر ضریب اثر غیر مستقیم متغیرهایی که بر موفقیت ورزشی تأثیر گذار می باشند

اثر متغیرها در مدل	مقدار برآورد	مقدار استاندارد شده	خطای استاندارد	t	P
حمایت مالی بر روی ساختار و سیاستگذاری	۰/۲۹۴	۰/۴۵۷	۰/۰۶۱	۴/۷۸	$P < 0.01$
محیط قهرمانی بر روی ساختار و سیاستگذاری	۰/۰۴۴	۰/۰۴۸	۰/۰۸۷	۰/۵۰۸	$P < 0.05$

جدول ۲. مقادیر ضریب اثر مستقیم ساختار و سیاستگذاری بر روی هر یک از شاخص های موفقیت ورزشی

اثر متغیرها در مدل	مقدار برآورد	مقدار استاندارد شده	خطای استاندارد	t	P
ساختار و سیاستگذاری بر روی مشارکت ورزشی	۰/۷۸۲	۰/۴۹۵	۰/۱۱۲	۶/۹۹	$P < 0.01$
ساختار و سیاستگذاری بر روی سیستم استعدادیابی	۰/۳۴۷	۰/۲۸۸	۰/۰۹۴	۳/۶۹	$P < 0.01$
ساختار و سیاستگذاری بر روی حمایت شغلی-ورزشی	۰/۳۹۹	۰/۲۷۲	۰/۱۱۵	۳/۴۷	$P < 0.05$
ساختار و سیاستگذاری بر روی اماکن و تسهیلات آموزشی	۰/۲۴۵	۰/۱۹۸	۰/۰۹۹	۲/۴۷	$P < 0.05$
ساختار و سیاستگذاری بر روی توسعه مربیگری	۰/۹۲۸	۰/۴۶۵	۰/۱۴۴	۶/۴۶	$P < 0.01$
ساختار و سیاستگذاری بر روی رقابت ملی و بین المللی	۰/۳۵۰	۰/۳۴۵	۰/۰۷۷	۴/۵۲	$P < 0.01$
ساختار و سیاستگذاری بر روی تحقیقات علمی	۰/۳۹۳	۰/۲۹۴	۰/۱۰۴	۳/۷۷	$P < 0.01$

جدول شماره ۳. مقادیر ضریب اثر مستقیم هر یک از شاخص‌ها بر روی موفقیت ورزشی

اثر متغیرها در مدل	مقدار بر آورد	مقدار استاندارد شده	خطای استاندارد	t	P
مشارکت ورزشی بر روی موفقیت ورزشی	۰/۵۹۳	۰/۰۳۵	۱/۲۶	۰/۴۷۰	P<۰/۰۵
سیستم استعدادیابی بر روی موفقیت ورزشی	۴/۶۲	۰/۲۰۸	۱/۶۶	۲/۷۸	P<۰/۰۵
حمایت شغلی-ورزشی بر روی موفقیت ورزشی	۲/۴۴	۰/۱۳۴	۱/۲۹	۱/۹۸	P<۰/۰۵
اماکن و تسهیلات آموزشی بر روی موفقیت ورزشی	۳/۴۸	۰/۱۶۱	۱/۴۵	۲/۳۹	P<۰/۰۵
سیستم مربیگری بر روی موفقیت ورزشی	۴/۶۷	۰/۳۴۸	۰/۷۶۵	۶/۱۰	P<۰/۰۱
رقابت‌های ملی و بین‌المللی بر روی موفقیت ورزشی	۵/۹۵	۰/۲۲۵	۱/۷۹۵	۳/۳۱	P<۰/۰۵
تحقیقات علمی بر روی موفقیت ورزشی	۳/۶۱	۰/۱۸۰	۱/۵۱۷	۲/۳۸	P<۰/۰۵

روابط بین متغیرها باشد. مقادیر t نشان می‌دهد که روابط همه متغیرها معنی‌دار است. شاخص‌های اصلی برازش مدل نیز همگی حاکی از برازش و مناسب بودن مدل برای استخراج روابط میان متغیرها دارد. (جدول ۴).

در هر یک از جداول فوق می‌توان ضرایب اثر متغیرها و همچنین مقادیر t که نشان از معنی‌دار بودن یا معنی‌دار نبودن ارتباطات است را مشاهده نمود. مقادیر t باید بزرگتر از ۱/۹۶ و یا کوچکتر از ۱/۹۶- باشند تا نشان دهنده معنی‌داری

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل

عنوان شاخص	مقدار	دامنه مورد قبول	نتیجه
χ^2	۵۷۲۱/۴۷	$> ۰/۰۵P$	-
df	۳۵۲۴	-	-
χ^2/df	۱/۶۲	$\chi^2 / df < ۲$	تایید مدل
RMSEA	۰/۰۴۹	$< ۰/۰۵RMSEA$	تایید مدل
GFI	۰/۹۳	$> ۰/۹۰GFI$	تایید مدل
CFI	۰/۹۲	$\geq ۰/۹۰CFI$	تایید مدل

بحث و نتیجه‌گیری

بر پایه یافته‌های پژوهش به جهت تعیین اثر هر کدام از شاخص‌ها بر موفقیت ورزشی، حمایت مالی با اثر کل (۰/۰۰۸) بیشترین اثر را از دیدگاه ورزشکاران، مربیان و مدیران اجرایی رشته‌های منتخب بر موفقیت ورزشی تیم‌ها دارد. نتایج پژوهش سجادی و همکاران (۱۳۹۰) متغیر بودجه و امور مالی را در درجه آخر اهمیت برای توسعه ورزش قهرمانی جودو کشور از دیدگاه صاحب نظران عنوان کرده‌اند که می‌توان نتایج این پژوهش را با یافته پژوهش حاضر غیرهمسو دانست. در این راستا بیکر (۲۰۰۷) هایدی و همکاران (۲۰۰۹) و دی بوسچر و

همکاران (۲۰۰۹) در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که حمایت مالی و فراهم بودن بودجه مالی لازم یکی از عوامل موفقیت و توسعه ورزش قهرمانی است. همچنین سوتریادو و شیلپوری (۲۰۰۹) یکی از راه‌های جذب افراد مستعد به ورزش قهرمانی را اعطای کمک مالی به آنان ذکر کرده‌اند. اوکلی و گرین (۲۰۰۷) به این نتیجه رسیدند که موفقیت‌های ورزشی در عرصه بین‌المللی می‌تواند موجب رونق اقتصادی کشور شود. گودرزی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیقات خود مبنی بر تدوین راهبرد توسعه ورزش قهرمانی استان‌ها حمایت مالی از ورزشکاران نخبه را عاملی مهم در توسعه ورزش قهرمانی عنوان کردند که این یافته‌ها با نتایج پژوهش حاضر همسو

می باشد. از دلایل احتمالی اهمیت این عامل در بین نمونه های تحقیق می توان متذکر شد که حمایت مالی کافی از فدراسیون های ورزشی برای پیشبرد اهداف و همچنین تأمین مالی ورزشکاران نخبه و مدال آور بسیار مهم و تأثیرگذار است، زیرا ورزشکاران بیشتر رشته های مختلف ورزشی در کشور (به غیر از فوتبال) شرایط اقتصادی مناسبی ندارند و اهمیت عامل اقتصادی مانند کمک های مالی و پاداش های نقدی برای نخبگان ورزشی می تواند به افزایش تمرکز آن ها بر اهداف ورزش و ایجاد انگیزه مضاعف در بین آنان گردد.

یافته های پژوهش نشان داد، عامل محیط قهرمانی با اثر کل (۰/۰۰۳) در درجه دوم اهمیت از دیدگاه ورزشکاران، مربیان و مدیران اجرایی رشته های منتخب بر موفقیت ورزشی تیم ها اثر دارد. گرین و همکاران (۲۰۰۸) در تحقیقی تحت عنوان توسعه ورزش در استرالیا و فنلاند مداخله دولت، نقش اسپانسرها و سرمایه گذاری وسیع و کنترل دوپینگ را از عوامل توسعه ورزش قهرمانی در استرالیا ذکر کردند. دی-بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) در بررسی سیستم های ورزش قهرمانی شش کشور عامل محیط نخبگی را بعنوان یک عامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی کشورها بیان کردند که این یافته ها نیز با نتایج پژوهش حاضر همسو می باشد. مظفری و همکاران (۱۳۸۸) و غفوری (۱۳۸۸) گسترش رسانه ها و توسعه پخش تلویزیونی رشته های ورزشی غیر فوتبال را (که یکی از مؤلفه های محیط نخبگی است) در توسعه ورزش قهرمانی آن رشته با اهمیت ذکر کرده اند. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیق خود اهمیت نقش حمایت رسانه های ورزشی را، در موفقیت ورزشی تیم ها بیان کرده اند که این یافته ها با نتایج تحقیق حاضر هم خوانی دارد. در کشور ما در سال های اخیر به دلیل علاقه مندی زیاد جامعه به حمایت از ورزش قهرمانی و رشته های مدال آور، وجود سازمانی برای

پاسخگویی به استراتژی های ضد دوپینگ در کشور و همچنین کاهش تعداد ورزشکارانی که در کشور از دوپینگ استفاده می کنند، این محیط نخبگی و قهرمانی از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است.

بر اساس یافته های پژوهش عامل ساختار سیاستگذاری ورزشی با ضرایب اثر مثبت و معنی داری بر هریک از شاخص ها، بر موفقیت ورزشی اثر دارد. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) مدیریت و برنامه ریزی را عاملی مهم در توسعه ورزش قهرمانی جودو عنوان کردند. مظفری و الهی (۱۳۸۸) سوتریادو و شیلپوری (۲۰۰۹) تقویت برنامه های توسعه ورزش در سطح پایه را یکی از عوامل تأثیرگذار در ورزش قهرمانی می دانند. سجادی (۱۳۸۶) اشکال در برنامه ریزی و سازماندهی را از دلایل ناکامی تیم فوتبال جوانان عنوان کرد. دی بوسچر (۲۰۰۷) کشورهایی که شانس واقعی موفقیت در ورزش قهرمانی را دارند باید سازماندهی مناسبی در ورزش داشته باشند. در واقع ساختار همسان و منسجم یک پیش شرط اساسی برای استفاده مؤثر از منابع است. کلامپنر (۱۹۹۴) باید خاطر نشان کرد سرمایه گذاری وسیع در ورزش قهرمانی تنها در صورتی می تواند باعث موفقیت شود که از طریق سیاست گذاری و تعیین خط مشی مناسب و برخورداری از ساختار سازمانی قوی در جهت رسیدن به هدف هدایت شود. با این حال این یافته ها با نتایج تحقیق حاضر هم خوانی دارد. کولینز و همکاران (۲۰۰۸) در مطالعه عوامل ساختاری ورزش نخبگان در نیوزیلند، ارتباط معنی داری بین این عامل و موفقیت ورزشی نشان ندانند. که نتیجه این مطالعه با نتیجه تحقیق حاضر همسو نبود. در کشور ایران علی رغم سرمایه گذاری هایی که دولت در ورزش داشته، به دلیل نامشخص بودن وضعیت ورزش قهرمانی از این نظر که کدام نهاد یا سازمان (کمیته ملی المپیک یا وزارت ورزش) متولی ورزش قهرمانی هستند، عملاً حرکت های موازی صورت می گیرد

ورزش قهرمانی استرالیا عنوان کرد. دی بوسچر (۲۰۱۱) بیان کرد، به طور کلی همه سازمان های ملی ورزشی اذعان می کنند که استعدادیابی نقش بسیار مهمی در تضمین آینده ورزشی آن ها جهت جایگزینی ورزشکاران قهرمان بازنشسته دارد. لذا نتایج پژوهش های فوق با یافته پژوهش حاضر هم خوانی دارند.

با توجه به نتایج به دست آمده، حمایت شغلی-ورزشی باضرب اثر (۰/۱۳۴) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. راینسون (۲۰۰۹) نشان داد که یک مرکز مربوط به ورزشکاران المپیک در کانادا، به ورزشکاران نخبه این کشور کمک می کند تا برای دوره بازنشستگی آماده شوند. دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهش خود یکی از عوامل مهم در پرورش افراد نخبه را حمایت از ورزشکاران در دوران قبل و بعد از قهرمانی در زمینه های مختلف عنوان کرد تا ورزشکاران بتوانند در دوره ورزش خود بدون هیچ دغدغه ای به ورزش قهرمانی بپردازند. سجادی (۱۳۹۰) حمایت از منابع انسانی از جمله تأمین آتیه ورزشکاران را از مهمترین عوامل توسعه ورزش قهرمانی جودو ذکر کرد که با نتایج پژوهش حاضر هم خوانی دارد. خدمات حمایتی سهم مؤثری بر عمل کرد ورزشکاران نخبه دارد، محیطی که ورزشکاران را از جنبه های مختلف حمایت می کند احتمالاً موفقیت بین المللی آن ها را افزایش می دهد. بنابراین با توجه به این که در ایران نیز طبق آیین نامه، قهرمانان رقابت های جهانی و المپیک، از تسهیلاتی مانند تسهیلات تحصیلی و غیره می-توانند استفاده کنند، باید فدراسیون ها با کمک وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک با تدوین راهکارهای مناسب به این مهم جامعه عمل بپوشانند تا موجب بالا بردن عمل کرد و بهره وری ورزشکاران نخبه شود. طبق یافته های پژوهش، اماکن و تسهیلات آموزشی و تمرینی با ضریب اثر (۰/۱۶۱) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. اکبری آرمند (۱۳۷۴) و قاسمی

و استفاده بهینه از منابع سرمایه ای کشور به عمل نمی آید که این می تواند مورد بررسی دقیق تر از سوی سیاست گذاران ورزشی قرار گیرد.

طبق یافته های پژوهش، مشارکت ورزشی باضرب اثر (۰/۰۳۵) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. شیلیبوری و همکاران (۲۰۰۸) توسعه ورزش همگانی را زمینه ای برای رشد ورزش قهرمانی می دانند و لزوم توسعه ورزش همگانی را بیش از ورزش قهرمانی متذکر شدند. برنارد و بوش (۲۰۰۴) مشارکت در ورزش همگانی را زیربنایی برای ورزش قهرمانی ذکر کرده اند همچنین عنوان کردند که گروهیت ورزش قهرمانی و مشارکت مستقیم در ورزش های سازمان یافته تأثیر بسیار بیشتری در توسعه ورزش قهرمانی دارد. دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹) مشارکت ورزشی را زمینه ای برای بروز استعداد های ورزشی بیشتر دانستند. مول و همکاران (۱۹۹۲) در مدل طراحی شده خود پیوندی میان ورزش همگانی و قهرمانی ایجاد کردند که شامل یک پایه در قاعده (ورزش همگانی) و رأس، ورزش قهرمانی است که ورزش همگانی را بستر توسعه ورزش قهرمانی دانستند. بنابراین نتایج این پژوهش ها با یافته پژوهش حاضر همسو می باشد. با توجه به یافته های پژوهش شناسایی استعدادها باضرب اثر (۰/۲۰۸) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. قاسمی (۱۳۸۴) استعدادیابی نوآموزان به روش های علمی را از مهمترین عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی ژیمناستیک عنوان کرد. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) استعدادیابی، آموزش و پرورش ورزشکاران جودو را از با اهمیت ترین عامل پیشرفت ورزش قهرمانی جودو کشور معرفی کردند. غفوری (۱۳۸۸) نیز، در شناسایی عوامل اثر گذار بر توسعه ورزش قهرمانی به این نتیجه رسید که استعدادیابی یکی از شاخص های مهم در توسعه ورزش قهرمانی است. سوتریادو و شیلیبوری (۲۰۰۹)، کشف افراد علاقه-مند و با استعداد را از مهمترین عوامل مؤثر در توسعه

(۱۳۸۴) داشتن سالن-ها و تأسیسات اختصاصی را در موفقیت رشته ورزشی تأثیرگذار دانسته اند. غفوری (۱۳۸۸) اشاره می کند که در زمینه عوامل بنیادی توسعه ورزش قهرمانی ایجاد مراکز مخصوص ورزش حرفه ای، از عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش قهرمانی است. سجادی و همکاران (۱۳۸۲) دسترسی به باشگاه های تخصصی و مکان های مجهز را از عوامل موفقیت کاروان ورزشی می دانند. سوتریادو و شیلپوری (۲۰۰۹) فراهم آوردن شرایط تمرینی مناسب را از مهمترین عوامل پیشرفت و موفقیت ورزشکاران نخبه عنوان کردند که با نتایج تحقیق حاضر همسو می باشد. بنابراین در صورت وجود اماکن و تسهیلات آموزشی کافی در کشور، تعداد زیادی از علاقه مندان می توانند در برنامه های ورزشی شرکت کنند و از بین این افراد ورزشکاران نخبه برای حضور در عرصه های قهرمانی انتخاب شوند. بر پایه یافته های پژوهش، متغیر سیستم مربیگری با ضریب اثر (۰/۳۴۸) بیشترین اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. قاسمی (۱۳۸۴)، محمدتقی پورطهرانی (۱۳۸۶) و دی بوسچر (۲۰۰۹) افزایش و ارتقای سطح دانش مربیان را از عوامل توسعه ورزش قهرمانی برشمردند. مظفری (۱۳۸۸) ایجاد نظام مربیگری نوین از راه کارهای افزایش پیشرفت نظام توسعه ورزش قهرمانی در کشور می داند. گولد و همکاران (۱۹۹۹) در تحقیق خود تحت عنوان ارزیابی استراتژی های اثرگذار بر عمل کرد ورزشکاران دریافتند که مربیان یکی از مهم ترین عوامل موفقیت می باشند. سوتریادو (۲۰۰۹) بیان می کند که مربیان قلب و روح ورزش قهرمانی هستند. یافته پژوهش حاضر همسو با یافته های این پژوهش ها می باشد. با توجه به این که این عامل در این پژوهش از دید صاحب نظران بیشترین اثر را بر موفقیت ورزشی دارد، لذا استفاده از مربیان ورزشی نخبه در این سطح و همچنین ارزیابی عمل کرد مربیان و طبقه

بندی آن ها جهت ایجاد انگیزه بیش از پیش احساس می گردد. بر اساس یافته های پژوهش، متغیر رقابت های ملی و بین المللی، با ضریب اثر (۰/۲۲۵) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. بیکر و لوگان (۲۰۰۷) رقابت ها و رویدادهای ورزشی را به عنوان سنگ پایه موفقیت های بین المللی ذکر کرده اند. هایدی و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند برگزاری اردوهای تدارکاتی کریکت در موفقیت این تیم نقش اساسی داشته است. دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) افزایش شرکت ورزشکاران در رقابت های بین المللی را از عوامل مهم پیشرفت و موفقیت در ورزش عنوان کردند. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) برگزاری اردوهای بلند مدت و مسابقات درون مرزی را از عوامل پیشرفت ورزش قهرمانی جوودی کشور دانستند. این یافته پژوهش نیز با یافته های فوق هم خوانی دارد. با توجه به این که یکی از عوامل موفقیت ورزشکاران در رویدادهای بزرگ، تدارک اردوها و مسابقات دوستانه متعدد است و نیز در کشورهای توسعه یافته، بعد از اتمام مسابقات نظیر المپیک، ورزشکار به حال خود رها نمی شود و فدراسیون برای مسابقات پیش روی خود، برنامه های مدونی دارد، بنابراین برگزاری لیگ های منسجم و منظم نیز در کشور ما در رشته های انفرادی احساس می شود. درانتها نتایج نشان داد متغیر تحقیقات علمی، با ضریب اثر (۰/۱۸۰) اثر مثبت و معنی داری بر موفقیت ورزشی تیم ها دارد. یانگ-مینگ لینگ (۱۹۹۰) دسترسی به اطلاعات جدید و پژوهش های علمی را به عنوان یک عامل مهم برای موفقیت ورزش های قهرمانی قلمداد نمودند. دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) رشد پژوهش های علمی در رشته های ورزشی را عامل موفقیت ورزش های قهرمانی بیان نموده اند. هایدی و همکاران (۲۰۰۹) و قاسمی (۱۳۸۴) به تأثیر کمیته های تحقیقاتی بر موفقیت در رشته های ورزشی اشاره دارند. و نیز با توجه به این که سجادی (۱۳۹۰) تأثیر کارگاه ها و

که توسط دی بوسچر و همکاران (۲۰۱۱) پیشنهاد شده است، قابل توجه بود. در نهایت با توجه به اثر گذار بودن شاخص‌های فوق بر موفقیت ورزشی تیم‌ها، سیاست گذاران ورزشی می‌توانند با استفاده از تحلیل انجام گرفته و با تدوین برنامه‌های راهبردی به توسعه ورزش‌نخبگان کمک کنند و از این طریق، برای مدیران و برنامه‌ریزان این امکان فراهم شود تا برای توسعه ورزش و کسب کرسی‌های بین‌المللی با توجه به امکانات و منابع بالقوه کشور و مقایسه با کشورهای دیگر سیاست‌های مناسب اتخاذ گردد، به گونه‌ای که هدف‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت خود را بر اساس عوامل اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تعیین کنند.

برنامه‌های علمی آموزشی و راه‌اندازی کمیته تحقیقات و انجام پژوهش را در پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور عنوان کرد، می‌توان نتایج پژوهش حاضر را با این یافته‌ها همسو دانست. بنابراین ارتباط متقابل و دوسویه بین بخش‌های پژوهشی-علمی و اجرایی در ورزش کشور خصوصاً در سطح ورزش قهرمانی می‌تواند موجب بالا بردن عمل‌کرد و اثربخشی شود.

به طور کلی نتایج پژوهش نشان داد که مدل شاخص‌های موفقیت ورزشی، تمامی شاخص‌های نیکویی برآزش لازم را در حد خوب و مطلوب کسب کرده است. همچنین، در بحث پیرامون تک‌تک متغیرهای مدل، توانسته با غریب به اتفاق اسناد ادبیات تحقیق همسویی خود را به اثبات برساند. همچنین، به لحاظ نزدیکی با مدل مفهومی spliiss

منابع

- اکبری آرمنده، علی. (۱۳۷۴). توصیف وضعیت ورزش تیس روی میز مردان کشور، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت معلم. تهران. ص. ۷۷-۸۱
- حیدرعلی، هومن. (۱۳۸۸). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل. چاپ سوم، تهران، انتشارات سمت، ص. ۲۲-۲۶
- سجادی، سید نصرالله. (۱۳۸۶). بررسی علل ناکامی تیم‌های ملی فوتبال جوانان در مسابقات آسیایی ۱۹۷۸-۱۹۹۸. طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی. ص. ۷۴-۵۳
- سجادی، سید نصرالله، محمودی، احمد، ساعت‌چیان، وحید، حاجی آخوندزاده، مسعود (۱۳۹۰). بررسی اولویت و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور از دیدگاه صاحب‌نظران. نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۳، ۲۴۶-۲۳۱
- سجادی، سید نصرالله. (۱۳۸۲). بررسی نحوه اجرای برنامه‌های تمرینی تیم ملی دو میدانی و شمشیربازی به منظور شرکت در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران. ص. ۶۵-۴۴
- سید عامری، میر حسن. جامعی، فاطمه (۱۳۹۳). تبیین عوامل مؤثر در گرایش مردم به ورزش‌های همگانی و قهرمانی با تأکید بر نقش رسانه‌های گروهی از دیدگاه کارشناسان تربیت بدنی استان کردستان. نشریه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، شماره ۱، تابستان ۱۳۹۳، ص. ۶۱-۷۲
- عیدی، حسین. رضائی‌نژاد، رحیم. (۱۳۸۸). تحلیل فرآیند مدیریت ورزشکاران نخبه، سومین کنگره ملی مدیریت منابع انسانی در ورزش، شهرکرد، ۱۹-۲۰ آبان. ص. ۱۱-۷
- غفوری، فرزاد. (۱۳۸۲). تعیین عوامل مؤثر برگرایش به ورزش همگانی و قهرمانی برای تعیین راهبردهای ورزش ژیمناستیک کشور، رساله دکتری، دانشگاه تربیت مدرس. تهران. ص. ۶۳-۵۷
- قاسمی، محمدهادی. (۱۳۸۴). مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب‌نظران درمورد راهکارهای پیشرفت ورزش ژیمناستیک کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم. ص. ۴۶-۲۸
- قراخانو، رضا. قراخانلو، احسان. (۱۳۸۷). سیاست‌گذاری و اولویت‌بندی در توسعه ورزش قهرمانی. انتشارات: کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران. ص. ۳۳-۴۷

- گودرزی، محمود. سیف پناهی شعبانی، جبار. حمیدی، مهرزاد. خطیبی، امین (۱۳۹۰) طراحی و تدوین راهبرد توسعه ورزش قهرمانی استان کردستان. نشریه مدیریت ورزشی، بهار ۱۳۹۰، شماره ۸، صص ۷۳-۵۷
- محمد تقی پورطهرانی، پروانه. (۱۳۸۶). مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب نظران در مورد راهکارهای پیشرفت ورزش تکواندو زنان کشور. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران. صص ۶۳-۴۲
- مظفری، امیراحمد. الهی، علیرضا. قره، محمدعلی. (۱۳۸۸). نظام جامع توسعه ورزش قهرمانی. طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.
- هادوی، فریده (۱۳۷۸). تحلیل منتخبی از روشهای استعدادیابی برای دوهای سرعت و استقامتی در پسران جوان، رساله دکتری، دانشگاه تهران. صص ۶۲-۴۸

- "Developing a Method for Comparing the Elite Sport Systems and Policies of Nations: A
- 8, P.83-105.
- Baker, J., & Logan, A. J. (2007). Developmental contexts and sporting success: Birth date and birthplace effects in national hockey league draftees 2000-2005. *British Journal of Sports Medicine*, 41, 515-517.
- Bergsgard, N.A., Houlihan, B., Mangset, P., Nodland, S.I. & Rommetveldt, H. (2007). Sport policy. A comparative analysis of stability and change. London: Elsevier, 139-151
- Bernard, A.B & Busse, M. R (2000) Who wins the Olympic games: Economies and medal totals *Review of Economics and Statistics*, 86(1), 413-417.
- championship". *Chinese Sports Science and Technology* Vol.5. P. 1-6
- Clumpner, R.A. (1994). 21st century success in international competition. In R. Wilcox (Ed.), *Sport in the global village* (pp.298-303). Morgantown, WV: FIT.
- Collins, S. (2008). New Zealand. In B. Houlihan & M.Green., *Comparative elite sport development*. (pp.27-52). London: Elsevier.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., 2007. "Sports Policy Factors Leading to
- De Bosscher, V., De Knop, P., van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J., 2011.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2009). explaining international sporting success: An International comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 6,2, 185-215.
- Gibbons, T., McConnel, A., Forster, T., Riewald, S.T., & Peterson, K., 2003. "Reflections on
- Gould. D, Guinan. D, Greenleaf. C, Medbery. R & Peterson. K., (1999). Factors influencing Olympic performance: perception of athletes and coaches from more and less successful teams. *The Sport Psychologist*. 13, 371-394
- Green .M. and Collins. S. (2008). Policy, Politics and Path Dependency: Sport Development in Australia and Finland. *Sport Management Review*. 11, 225-251.
- Hyde, K. & Pritchard, A., 2009. Twenty cricket: An examination of the critical success factors
- in the development of the competition. *International Journal of Sports Marketing &
- International Sporting Success*", Ph.D dissertation, University of Brussels, Be: Vubress, 104-119
- Kalliopi Popi, Christine Green, David Shilbury. (2009). Sport Development. Systems, Policies and Pathways: An Introduction to the Special Issue. *Sport Management Review*, Volume 11, Issue 3, November 2009, Pages 217-223
- Mixed Research Methods Approach", *Journal of Sport Management*, Vol. 24 P.567-600.
- Morton, R.H. (2002). Who won the Sydney 2000 Olympics? An allometric approach. *The Statistician*, 51, 147-155.
- Oakley, B., & Green, M., 2007. "The production of Olympic champions: International

- Olympic development", Report phase II, United States Olympic Committee. USOC.
- Organizational Perspective", Sport Management Review. Vol: 12. P. 137-148.
- perspectives on elite sport development system", European Journal for Sport Management, Vol.
- Porter, M.E. (1990). The competitive advantage of nations. London: the Macmillan Press LTD,78-96
- Robinson. L.and Bohle .N (2009). Benchmarking of elite sport Systems. Management Decision., Vol. 47, No. 1. Pp. 67-84.
- Rosselet, S. (2008). Methodology and principles of analysis.IMD World Competitiveness yearbook. Retrieved August 2nd, 2008 from the IMD website <http://www02.imd.ch/wcc/yearbook>
- Shibli, S., Bingham, J. (2008). A forecast for the performance of China in the Olympic Games 2008 and the underlying performance management issues.Managing Leisure, 13, 1-21.
- Sotiriadou. K, and Shilbury, D., 2009. "Australian Elite Athlete Development: An
- Sponsorship, p. 113-136.
- success: US Olympians describe the success factors and obstacles that most influenced their
- Van Bottenburg, M. (2009).Het topsportklimaat in Nederland[The elite sports climate in the Netherlands]. 's Hertogenbosch, the Netherlands: Diopter-Janssens and van Bottenburg bv,111-129
- Yang, Mingling., 1990. "Summary of Chinese men Gymnastics team in the 25th Gymnastics

Application of path analysis model in explaining Indicators that have influence on success of sports teams in international events

Gholamreza Shabani bahar¹, Nasrallah Erfani²
Mahmoud Goodarzi³, Ali Monsef^{4*}

(Received: 04 September 2014

Accepted: 19 October 2014)

Abstract

This research aims to explain Indicators that have influence on success of sports teams in international events. Statically society was coaches, athletes and executive directors for individual sports federations (which randomly selected four-Federations: wrestling, Lifting, Track and field, Taekwondo) and was also the director of the national olympic committee and ministry of sport and youth that 153 person finally respond to questionnaire. Data gathering tool was that standardized questionnaire elite sports climate (De Bosscher,2011) which consists of 95 questions. Content validity was assessed by related experts and the reliability of the questionnaire through a pilot study with 30 patients and Cronbach's Alpha (0/93) respectively. Through path analysis affecting factors on success of sports teams have been studied. The results showed that two factors external funding Financial support and Elite sport Environment With standardized coefficients 0/457 and 0/048 through structure of sport policies have indirect effect on sporting success respectively. Also Talent identification variable With standardized coefficients the 0/348 has the maximum effect and post-Career Support With standardized coefficients the 0/134 has the minimum effect in sporting success. Finally, sport administrators and policy makers can identify success factors investment and favorable focus on these factors.

Keywords

Sport success, Elite sport, Elite sport climate, Path analysis, Coaches.

-
1. Professor in sport management of Bu Ali Sina University, Hamedan
 2. Assistant professor in Psychology, Payame noor University
 3. Professor of sport management, University of Tehran
 4. Ph.D. candidate in sport management, Bu Ali Sina University

Email : ali_monsef_89@yahoo.com